

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/tajne-sluzby/105585,Andrzej-Kopczyński-Od-szpiega-do-azylanta.html>

Nr wych. z placówki ..... 358 ..... *OCK.00.1190/76*
Rozszyfrował: ..... *Pleszowska* .....
OCN-02533/76 Tajne *10*
specjalnego znaczenia
Czynienie odpisów zabronione
Egz. nr ..... *3* *14*

Szyfrogram nr ..... 4214 .....
z Kolonii ..... nadany dn. ..... 8.09.76 r. 8.19.00
Wpłynął do działu szyfrowego dn. ..... 9.09.76 r. 8.19.00

Ton Opuszkowski
14.09.76
15.09.76
9.11.76
HM

B A R - C - J

Pracownik PISM - Sułek poinformował wczoraj "Osakę", że do kraju nie powrócił w przewidzianym terminie /28.8.76/ z RFN pracownik PISM Kopczyński Andrzej. K. miał 2 miesięczne stypendium językowe w instytucie Goethego w Grafm koło Monachium. Ze wstępnych ustaleń wynika, że Kopczyński przerwał naukę na kursie językowym, nawiązał kontakt z rodziną na tutejszym terenie i udał się rzekomo do swojej siostry - Guglas Max zsm. Hannover 51, Siebelinsweg 12. K. jest młodym pracownikiem naukowym, w PISM pracował dopiero około 2 lat. Przekazuję informacyjnie.

do Adama
Niech spracuje: Max
guglas
17.09.76

Adres Guglas Max - Adam
(nie SUPLAS) potrzebni
Andrzej Tel. kraj
OCENA

Egz. nr 2 nie ma
adnotacji odn. Guglas Max
skrzynki
29.10.76

Rozszyfrowano
dn. 8.9.76 godz. 15.00
Odbito w 3 egz.
egz. nr 1 ..... *1/0* .....
egz. nr 2 ..... *1* .....
egz. nr 3 ..... *1* .....
egz. nr 4 .....

Szyfrogram rezydentury w Kolonii informujący o zaginięciu por. Andrzeja Kopczyńskiego (z zasobu IPN)

BIOGRAM / BIOGRAFIA

Andrzej Kopczyński. Od szpiega do azylanta

Autor: WITOLD BAGIEŃSKI 09.02.2024

Był jednym z około sześćdziesięciu słuchaczy pierwszego rocznika nowej szkoły wywiadu - Ośrodka Kształcenia Kadr Wywiadowczych (OKKW) w Starych Kiejkutach. Jego dezercja stanowiła prawdziwy wstrząs dla Departamentu I Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Urodził się w 1948 r. w Kaliszu. Po ukończeniu szkoły średniej studiował na Wydziale Prawa Uniwersytetu

Warszawskiego. Jako jego absolwent w 1970 r. przez rok odbywał aplikację sądową w Sądzie Wojewódzkim w Koszalinie. Nie trwało to jednak długo, ponieważ udało mu się znaleźć zatrudnienie w redakcji społeczno-politycznej Biura Listów „Polskiego Radia”.

Pracując jako redaktor został dostrzeżony przez wywiad i od listopada 1972 r. był jego funkcjonariuszem. Wtedy też zaczął występować pod nazwiskiem legalizacyjnym „Andrzej Wiślicki”.

Zdjęcie portretowe Andrzeja Kopczyńskiego z akt osobowych funkcjonariusza (fot. z zasobu IPN)

Andrzej Kopczyński (fot. z zasobu

IPN)

Skrócony kurs niemieckiego

Po ukończeniu OKKW z wynikiem dobrym został skierowany do pracy pod przykryciem w agencji prasowej „Interpress” w Warszawie. W 1974 r., dla zdobycia praktyki, przez trzy miesiące zatrudniony był w Wydziale V Departamentu I MSW, czyli Wydziale Niemieckim centrali. Następnie skierowano go do pracy pod przykryciem w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych, gdzie w dalszym ciągu zajmował się problematyką RFN.

W lipcu 1976 r. por. Kopczyński został wysłany na dwumiesięczny kurs języka niemieckiego do Grafing w Niemczech Zachodnich. Po zakończeniu szkolenia nie wrócił do kraju, co w centrali wywiadu zostało zauważone z opóźnieniem. Jak się okazało, mniej więcej miesiąc wcześniej opuścił szkolenie i 6 sierpnia poprosił o azyl w obozie dla uchodźców w Zirndorfie, gdzie ujawnił się jako oficer wywiadu PRL.

Nr wych. z placówki: 388
Kosztyfrowal: Pleszawski
CCN-02533/76
Szyfrogram nr 4814
z Kolonii nadany dn. 8.08.76 r. 14.00
Wpłynął do dalszej szlifowania dn. 8.08.76 r. 14.00

Pracownik PRL- Szukaj poinformował wczoraj "Wojak", że do kraju nie powrócił w przewidzianym terminie 18.08.76 r. z PRL pracownik PRL Kopczyński Andrzej. N. miał z niemieckiego stypendium językowe w instytucie kształcenia w celu nauki niemieckiego. Ze wstępnych ustaleń wynika, że Kopczyński przeszedł naukę na kursie językowym, nawiązał kontakt z rodziną na terytorium i udał się rano do swojej siostry - Angiela Mar- sen, numer 51, Siebaldstraße 12. N. jest obecnie pracownikiem naukowym. W PRL pracował do- piero około 2 lat. Przekazuję informacje.

Do Dyrektora
PRL
Espr. nr 2
28.8.76

Szyfrogram rezydentury w Kolonii informujący o zaginięciu por. Andrzeja Kopczyńskiego (z zasobu IPN)

Ucieczka młodego funkcjonariusza była dla kierownictwa Departamentu I MSW i jego kolegów szokiem. Mimo krótkiego stażu pracy w wywiadzie zdekonspirował około 150 oficerów oraz kilkanaście spraw operacyjnych.

Na podstawie przekazanych przez Andrzeja Kopczyńskiego informacji aresztowanych zostało dwóch agentów. Podjęto również próby werbunku kilku znanych mu funkcjonariuszy. Aby nie narażać swoich ludzi, kierownictwo MSW zdecydowało o wycofaniu do kraju grupy znanych uciekinierowi pracowników

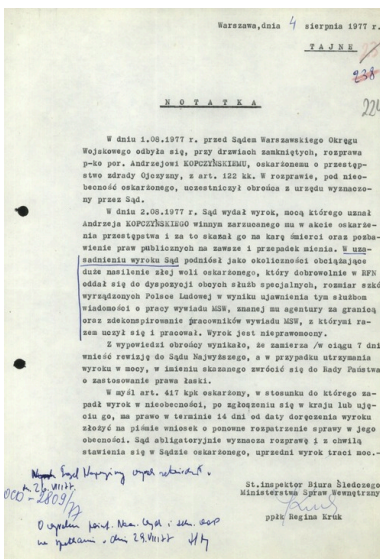
operacyjnych. Wkrótce przeniesiono ich do innych jednostek resortu lub zwolniono ze służby.

Niezrealizowane plany zemsty

Krótko po ucieczce por. Kopczyńskiego w Departamencie I MSW podjęto intensywne poszukiwania w celu porwania go lub zamordowania na miejscu. Zamiarów tych nie urzeczywistniono, ponieważ w lutym 1977 r. był funkcjonariusz wyjechał do Stanów Zjednoczonych i wywiad PRL przejściowo zgubił jego trop.

Zdobyte przez SB zdjęcie Andrzeja Kopczyńskiego z okresu po ucieczce (fot. z zasobu IPN)

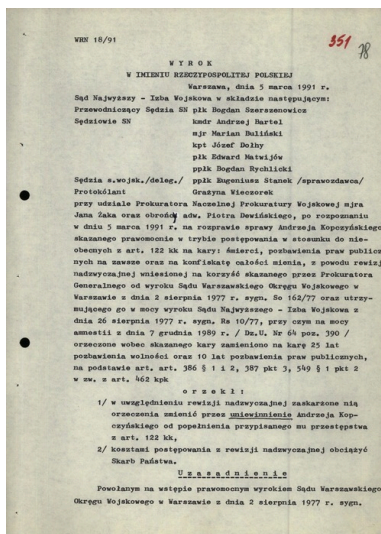
**Notatka Biura Śledczego MSW na
temat przebiegu rozprawy
przeciwko por. Andrzejowi
Kopczyńskiemu przed Sądem
Warszawskiego Okręgu
Wojskowego (z zasobu IPN)**

Po roku, nieco przez przypadek, udało się ustalić jego adres i nowe nazwisko. W rozpracowaniu ważną rolę odgrywały działania Wydziału XIV (Wywiadu Nielegalnego) Departamentu I MSW. Pomimo możliwości dotarcia do zbiega nie zaryzykowano próby wykonania na nim wyroku. Jego dalsze losy nie są znane. Wiadomo jedynie, że po upadku PRL, w marcu 1991 r., został uniewinniony przez Sąd Najwyższy.

* * *

Na temat niektórych działań operacyjnych przeciwko Andrzejowi Kopczyńskiemu można przeczytać w artykule dr. Witolda Bagieńskiego pt. „Prawo do zabijania. Analiza wywiadu MSW dotycząca prawnych uwarunkowań wykonywania wyroków śmierci poza granicami kraju na tle »działań specjalnych« tej jednostki”, opublikowanym w nr 19 (2021) rocznika „Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944-1989”.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

marca 1991 r. uniewinniający

**Andrzeja Kopczyńskiego (z
zasobu IPN)**

COFNIJ SIĘ